

La processó de Berrús

Berrús era un antiquíssim llogarret que fa una vintena d'anys desaparegué sota les aigües de l'actual pantà de Riba-roja. El que era la seva església parroquial, dedicada a Santa Magdalena, més coneguda per ermita de Berrús, mentre feien el pantà fou desmuntada pedra a pedra i tornada a muntar en un altiró, més al sud de l'antic emplaçament. Així fou lliurada de ser coberta per les aigües.

Ja feia molts anys que el llogarret havia sigut abandonat i no hi vivia ningú. La tradició oral ens diu que Berrús fou abandonat per pestes o febres malignes, i que les poques famílies que van sobreviure marxaren als pobles de Riba-roja, la Pobla de Massaluca i Vilalba dels Arcs, on hi tenien familiars o bé coneguts. Aquests tres pobles són els que cada any van en pelegrinatge a l'ermita de Berrús. Val a dir que Vilalba és el que ha conservat més pura la tradició de la processó o pelegrinatge, els detalls de la qual estan recollits en vells opuscles i en actes de l'Ajuntament.

La processó que fan els vilalbins a Berrús el dissabte *in albis* de cada any, és solemne, majestuosa, amb cerimònies pròpies i reglamentades, amb punts concrets de parada i de descans, de precis i de cànctics. Es forma la processó a l'Església de Vilalba, amb pelegrins revestits, portants de farols, de ciris, bandera antiga de Berrús, creu, el Crist propi d'aquest

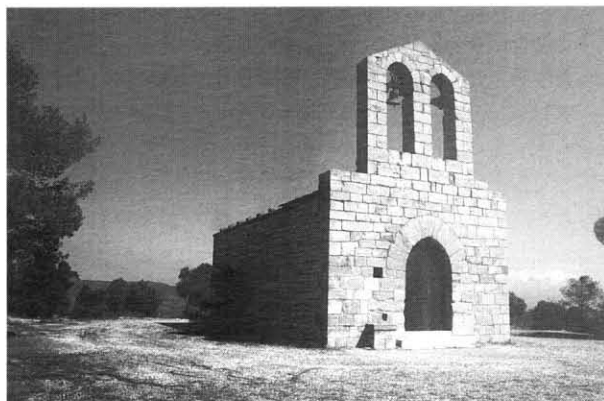
acte, els cantaires oficials... Després de més de cinc hores de caminar a bon pas, s'arriba a l'ermita de Santa Magdalena de Berrús. Pel camí s'han aturat a l'esmorzador, al bebedor, a l'encenedor, als punts on s'han de cantar absoltes, etc. Poc després d'arribar es canta la Missa i els goigs de la santa. Després, els berrussers juguen i canten. A l'hora de dinar mengen els aliments que s'han portat, en completa germanor i alegria.

El retorn es fa amb el mateix cerimonial que a l'anada, variant, és clar, alguns llocs de parada i descans, com el berenador i el bebedor. L'arribada és vistosa, quasi apoteòsica. Com que ja és plena nit, tots els que van a la processó porten farolets multicolors i una llarga canya verda cada un, cantant a tot pulmó el Rosari.

Quan la processó està prop del poble, a l'església de la vila se'n forma una altra que està composta pels vells, infants i dones que no han pogut anar-hi, generalment gent de poca força física, que és coneguda per «processó de la lleganya». Fora els murs del poble s'ajunten les dues processons i entren juntes a l'església. Com a final es canten els goigs de Santa Magdalena. Amb alegria i cansament —onze hores a peu entre anar i tornar— els berrussers marxen a casa a descansar despedint-se uns dels altres amb la frase: «Fins l'any que ve, si Déu vol».

Ermita de Sant Pau, al camí que mena al Berrús.

Ermita del Berrús, a 20 km de Vilalba.